

Editorial

Publicarea de către *Noua Revistă de Drepturile Omului* a textului oarecum pedagogic al lui *Paul Kurtz* – „Ce este umanismul secular?” e de înțeles în contextul importanței mărite pe care o are chestiunea libertății de opinie, conștiință și religie, urmare a creșterii, în anii 2000, a militantismului religios. Umanismul secular oferă o parte din solul pe care se așează doctrina drepturilor omului în materia opiniilor și credințelor. Oricât de importantă este dezvoltarea juridică a acestei teme, în particular prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, totuși înțelegerea și deci tratarea ei practică ar fi sărăcite dacă nu s-ar lua în considerare perspectiva culturală căreia îi aparține și umanismul secular. Traducerea lucrării lui Paul Kurtz are în vedere susținerea unei tipologii culturale absolut marginale la noi în ultimii 18 ani, perioadă în care nu ne putem plânge de existența vreunei cenzuri.

Pe aceeași linie se înscrie și studiul lui *Liviu Andreescu* – „Educația religioasă în câteva țări europene”. Acest inventar al experienței „europene” arată că în Uniunea Europeană domeniul educației rămâne în mare parte o arie de competență a statelor. În clipa de față există doar un set minimal de standarde internaționale sau europene privind educația religioasă. Dincolo de un număr de condiții care țin mai ales de asigurarea libertății de conștiință, statele au legitimitatea să-și aleagă propriile soluții, ceea ce explică și abuzurile făcute în interesul bisericilor majoritare în țări precum în Grecia, România sau Polonia.

Secțiunea doctrină este deschisă de analiza lui *Corneliu-Liviu Popescu* privitoare la un caz în care, prin soluțiile conjugate ale contenciosului constituțional, contenciosului administrativ și contenciosului judiciar ordinar, s-a produs o veritabilă denegare de dreptate.

În partea a doua a evaluării sale, *Radu Chiriță* susține că în materia independenței și, într-o oarecare măsură, a imparțialității funcționale a magistraților, cauzele apariției acestora pot fi eradicate prin măsuri de ordin legislativ. Pentru imparțialitatea subiectivă și, într-o bună măsură, pentru cea funcțională, singura soluție pare a fi transparența în procesul emiterii unei decizii prin renunțarea la secretul deliberării.

Studiul referitor la declarațiile președintelui Traian Băsescu sancționate cu avertisment de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) – analizate și de profesorul Corneliu-Liviu Popescu în NRDO nr. 1/2007 – depășește punctul de plecare pentru a critica viciul de fond, adoptarea în textul O.G. nr. 137/2000 a secțiunii intitulată „Dreptul la demnitatea personală”. Formula este o construcție abuzivă în măsura în care demnitatea personală constituie o valoare, nu un drept, confuzia la nivel conceptual având consecințe juridice.

Între hotărârile CNCD publicate în acest număr o punem în evidență pe aceea referitoare la concursul din sistemul penitenciar. Petentul a fost împiedicat să participe la procedurile de ocupare a unui loc de muncă din cauza vârstei limită de 35 de ani. Colegiul CNCD a constatat întrunirea cumulativă a condițiilor unui tratament diferențiat pentru care distincția de tratament aplicat nu-și găsește o justificare

obiectivă și rezonabilă. Or, problema acestei hotărâri a CNCD privește criteriile care au motivat discriminarea. Legislația privind combaterea discriminării și instituțiile menite să o pună în valoare se construiesc pe doctrina tradițională a protecției categoriilor fragile. Aceasta a fost în orice caz filosofia inițială a O.G. nr. 137/2000. Ar fi de notat și restrângerea listei de criterii care constituie baza discriminărilor în cazul Directivei Comisiei Europene de combatere a tratamentului diferențiat *pe bază de origine etnică sau rasială*, al cărei text aflat în curs de adoptare fusese luat ca reper de O.G. nr. 137/2000. Or, neluarea în considerare a vârstei „peste 35 de ani” în contextul angajării în sistemul penitenciar nu pare a avea de-a face cu fragilitatea vreunei categorii identitare. Mai curând, am putea vorbi de o procedură arbitrară condamnată în sensul Protocolului 12 al Convenției europene a drepturilor omului – deci în sensul încălcării unui drept fundamental individual.

România a fost din nou condamnată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pentru încălcarea art. 6 și art. 10 ale Convenției pentru apărarea drepturilor omului în cauza *Boldea c. România*. În acest număr al NRDO, *Diana Olar* a făcut sinteza cauzei amintite, ca și a *Sara Lind Eggertsdóttir c. Islanda* – petenta s-a plâns de încălcarea art. 6 și *Bukta et al c. Ungaria* – încălcarea art. 10 și 11 al Convenției.

Seria restituirilor continuă cu traducerea, coordonată de *Valentin Constantin*, a *Naturii procesului judiciar*, micul dar influentul volum aparținând lui Benjamin N. Cardozo – urmașul lui Oliver Wendell Holmes la Curtea Supremă de Justiție a Statelor Unite a cărei lucrare *Cărarea dreptului* a fost publicată în NRDO nr. 3/2006. Având în vedere dimensiunea textului, în acest număr al NRDO și-a găsit loc doar Partea I-a. Continuarea în numărul viitor.

NRDO